

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

De Raad van de gemeente Overbetuwe
Postbus 11
6660 AA ELST GLD

datum 17 december 2014
zaaknummer 2014-001703
onderwerp Programmabegroting 2015-2018

Kopie B. Wynhoud

Gemeente Overbetuwe	
Ingek.	18 DEC 2014
Inschrijfnr.	14 ink 21692
Gescand:	6
Zaak:	3002
Afdeling:	TAU / J. Nieuwb
Ovb i/nee	/nee

Geachte heer/mevrouw,

Wij delen u mede dat uw gemeente voor het jaar 2015 in aanmerking komt voor repressief (= terughoudend) toezicht. In het verlengde hiervan hebben wij uw programmabegroting 2015-2018 voor kennisgeving aangenomen. Hierbij hebben wij het volgende overwogen. De jaarschijf 2015 van de op 4 november 2014 vastgestelde programmabegroting 2015-2018 is structureel en reëel in evenwicht. Daarnaast zijn de programmabegroting 2015-2018 en de jaarrekening 2013 van uw gemeente voor de in de Gemeentewet gestelde termijnen aan ons ingezonden.

Wij merken hierbij het volgende op.

In tegenstelling tot de in evenwicht zijnde jaarschijf 2015 vertonen de door u opgestelde meerjarenramingen tekorten die oplopen van € 0,4 miljoen in 2016 tot € 1,2 miljoen in 2018. In het coalitieakkoord 2014-2018, "Overbetuwse Lente", is de financiële doelstelling als volgt geformuleerd "De begroting alsmede het meerjarenperspectief dient sluitend te zijn". Om deze doelstelling te kunnen verwezenlijken worden in de programmabegroting 2015-2018 in aanloop naar uw kadernota 2016 aanvullende heroverwegingsmaatregelen aangekondigd om zo tot een volledig sluitend meerjarenperspectief te kunnen komen. Wij hebben goede nota genomen van dit voornemen en onderschrijven de noodzaak hiervan ten volle. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat in de programmabegroting 2015-2018 voor een bedrag van € 0,5 miljoen sprake is van ingeboekte bezuinigingen waarvan de realisering op dit moment nog niet zeker is. Hierbij doelen wij op de nagestreefde kostenbesparingen op diverse vormen van regionale samenwerking, inkoop en overdracht onderhoud aan verenigingen. Tevens is onzeker of de ingevoerde precarioheffing van € 0,8 miljoen structureel ook na 2015 voortgezet kan worden. Wij verzoeken u de monitoring en effectuering van deze al ingeboekte dekkingsmaatregelen te betrekken bij de nieuwe heroverwegingen in 2015 en zien de uitkomsten van dit proces tegemoet in uw kadernota 2016.

In onze brief van 12 november 2014 (zaaknummer 2014-002846) is aangekondigd dat een vijftal financiële kengetallen zou worden vermeld in deze brief. In onderstaande tabel vindt u deze kengetallen voor uw gemeente en de beoordeling die wij als toezichthouder hieraan geven. Vervolgens kunt u in de bijlage uitleg, berekening en normering van de kengetallen vinden.

inlichtingen bij dhr. B.A.W. Gesthuizen

e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 98 68

BNG Bank Den Haag, rekeningnummer 28.50.10.824
IBAN-nummer: NL74BNGH0285010824
BIC-code van de BNG: BNGHNL2G

btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

Kengetal	uitkomst	oordeel
Structurele exploitatieruimte	0,65%	voldoende
Netto schuldquote	72%	voldoende
Solvabiliteit	37%	matig
Lokale lasten	47% is gelijk aan € 4.252.000,--	voldoende
Grondexploitatie	12%	n.v.t.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Commissaris
van de Koning

secretaris

BIJLAGE Kengetallen Begrotingsbrief 2015

1. Structurele exploitatieruimte (o.b.v. begroting)

Het financiële kengetal “**structurele exploitatieruimte**” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Berekening

$$\frac{\text{structurele baten -/- structurele lasten}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

De berekening komt voor uw gemeente op 0,65% en is voldoende. Om voor dit oordeel in aanmerking te komen dient dit percentage hoger te zijn dan de binnen artikel 12 Fvw¹ gehanteerde norm voor onvoorziene uitgaven. Deze norm ligt op 0,6 % van de Algemene Uitkering + de belastingcapaciteit. Deze bedraagt voor uw gemeente 0,41%.

Norm Gelderland

In het financieel toezicht wordt de begroting van een gemeente langs de lat gelegd die geldt voor artikel 12-gemeenten². Voor het bedrag voor onvoorzien (conform het BBV artikel 8, lid 1) wordt bij artikel 12-gemeenten uitgegaan van de vuistregel die ook de Commissie BBV acceptabel vindt van 0,6% van de som van de uitkering Gemeentefonds (algemene uitkering (AU) plus integratie- en decentralisatie-uitkeringen) en de ozb-capaciteit. Een gemeente zou in de begroting dit bedrag aan ruimte moeten ramen om structurele tegenvallers op te kunnen vangen. Wij zetten de structurele ratio af tegen de hiervoren genoemde 0,6%.

Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6% (van AU + bel.cap)
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6% (van AU + bel.cap)
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

2. Netto schuldquote (o.b.v. jaarrekening)

Het kengetal “**netto schuldquote**”, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt. De netto-schuldquote geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. In de berekening wordt niet meegenomen waarvoor de schulden zijn aangegaan.

¹ Artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet regelt dat gemeenten die in de financiële problemen zijn gekomen een aanvraag kunnen indienen voor extra steun uit het gemeentefonds. Hieraan is een aantal voorwaarden verbonden.

² Artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet regelt dat gemeenten die in de financiële problemen zijn gekomen een aanvraag kunnen indienen voor extra steun uit het gemeentefonds. Hieraan is een aantal voorwaarden verbonden.

Berekening

Voor de berekening van de netto-schuldquote wordt de netto-schuld gedeeld door het totaal van de inkomsten binnen de exploitatie:

(onderhandse leningen + overige vaste schuld + kortlopende schuld + overlopende passiva -/- langlopende uitzettingen -/- kortlopende vorderingen -/- overlopende activa)

totale baten voor bestemming

Norm Gelderland

In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Wij sluiten hierbij aan.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

3. Solvabiliteitsratio (o.b.v. jaarrekening)

De "**solvabiliteitsratio**" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe gezonder de gemeente.

Berekening

eigen vermogen

totaal vermogen

Norm Gelderland

Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is een gemeente voldoende solvabel. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als onvoldoende beoordeeld.

Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

4. Lokale lasten (o.b.v. begroting)

De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal "**lokale lasten**" wordt berekend aan de hand van het gemiddeld OZB-tarief. Een hoog gemiddeld OZB-tarief ten opzichte van het landelijk gemiddelde geeft aan in hoeverre de gemeente al gebruik heeft moeten maken van deze optie en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Omdat er geen wettelijke begrenzing aan het tarief en de stijging van de OZB is, wordt vergeleken met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het OZB-tarief.

Berekening

$$\frac{120 \% \times \text{landelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief} - / - \text{gemeentelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief}}{\text{gemeentelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief}}$$

Norm Gelderland

Voldoende	Hoger dan 20 %
Matig	Tussen 0% en 20%
Onvoldoende	Kleiner dan 0%

Als een gemeente een OZB-tarief heeft dat ligt tussen het landelijk gewogen gemiddelde en het tarief voor de artikel 12 norm, dan kwalificeren we dat als matig. Hanteert een gemeente een gewogen gemiddeld OZB-tarief dat boven de artikel 12-norm ligt, dan is er geen onbenutte belastingcapaciteit tot deze norm aanwezig. Dit wordt als onvoldoende beschouwd. Is er nog ruimte tot aan het landelijk gewogen gemiddeld OZB-tarief dan vinden we dat voldoende. Overigens zullen wij naast een percentage ook het bedrag weergeven voor de onbenutte belastingcapaciteit afgezet tegen de artikel 12-norm (zoals hiervoren uitgelegd). Dit bedrag geeft weer welke mogelijkheden er zijn met betrekking tot de OZB om de eigen inkomsten te verhogen tot aan de norm voor artikel 12.

5. Grondexploitatie (o.b.v. jaarrekening)

Het financiële kengetal "**grondexploitatie**" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de veel lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en nu de vraag naar woningen is gestagneerd.

Berekening

$$\frac{\text{boekwaarde in- en nog niet in exploitatie genomen gronden}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Norm Gelderland

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen: hoeveel woningen of m2-bedrijventerrein zijn gepland, het type en op welke plek. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de te verwachte vraag zal zijn. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit het genoemde kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden.

Om voorgenoemde redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

kopie aan:

- Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Overbetuwe
- KOB / IBT; B.A.W. Gesthuizen.